

Klenovské noviny

d v o j m e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

XVII. ročník

číslo 3 / júl 2020

klenovskenoviny@klenovec.sk

www.klenovec.sk

Leto máme už v plnom prúde

Vážení spoluobčania, kalendárny rok je na začiatku druhej polovice a to znamená, že školákovi začali letné prázdniny a dospelým letné dovolenky. Každý, vrátane detí a seniorov, by si nejakú letnú dovolenku mal dopriať, či už pri vode alebo v horách, na chalupách alebo na poznávacích výletoch. Každý by mal kolotoč pracovných povinností a všedných dní aspoň na pár dní nahradiť bezstarostnými dňami dovolenky, v ideálnom prípade so svojimi blízkymi. Každý by mal aspoň na pár dní zabudnúť na pracovné i osobné problémy a zamerať sa na letné, príjemné, oddychové aktivity.

Všetci sme čakali, ako to tento rok bude, či sa uvoľnia niektoré opatrenia ohľadom koronavírusu, lebo zdravie a bezpečnosť sú prvoradá. Stále je nutné dodržiavať pravidlá sociálneho distancu a prísnejšiu hygienu. Väčšina ľudí sa rozhodla tráviť tohoročnú dovolenku na Slovensku, ale niektorí to predsa len risknú a pocestujú aj za hranice. Rozhodnutie je na kaž-

dom z nás. No je tu stále ideálna príležitosť na spoznávanie bližších, či vzdialenejších kútov našej krajiny, lebo vždy máme čo obdivovať aj na Slovensku.

Pre mnohých je leto najkrajšia časť roka, lebo dokážu načerpať množstvo pozitívnej energie. Slnko, teplo, voda, príjemné letné večery, vôňa grilovačiek či opekačiek, viac času stráveného s rodinou - toto všetko si môžeme užívať len pár týždňov v roku. Leto prináša aj množstvo nezabudnuteľných zážitkov pre prázdninujúce deti, či už u starých rodičov, v rôznych zážitkových táboroch, alebo s rodičmi na výletoch.

Milí spoluobčania, prajem vám krásne leto, plné oddychu, zábavy a nezabudnuteľných nových zážitkov.

Prajem vám krásnu dovolenku, veľa slnečných dní v kruhu najbližších a príjemný oddych, aby sa vám podarilo načerpať dostatok nových síl do ďalších mesiacov.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Aj naša obec a jej bezprostredné okolie ponúka v tomto dovolenkovo-prázdninovom období nemalo možností na príjemné prežitie voľných chvíľ.

V novom školskom roku 2020-2021 sa žiakom našej základnej školy budú venovať členovia Dobrovoľného hasičského zboru obce Klenovec v rámci Hasičského krúžku.

Foto: archív DHZO Klenovec

Súkromná ZUŠ aj Hasičský krúžok Ďalšie možnosti voľnočasových aktivít pre naše deti

Od septembra 2020 pribudne v našej obci Súkromná základná umelecká škola a Hasičský krúžok. Z dôvodu ponúknuť našim deťom širšie možnosti trávenia voľného času sme vyvinuli aktivity na zriadenie Súkromnej základnej umeleckej školy (SZUŠ), čo podporili aj poslanci obecného zastupiteľstva uznesením č. 71/2019.

Uvedomujeme si, že ak sa dieťa systematicky a pod odborným vedením venuje športu alebo umeniu od útleho veku, nemusí to byť len zmysluplné vyplňanie voľného času, ale môže dosiahnuť potešujúce úspechy, či už ako žiak alebo ako dospelý.

SZUŠ ponúkne žiakom príležitosť rozvíjať svoj talent v odbore hudobnom (klavír, flauta, gitara), tanečnom, výtvarnom a literárno-dramatickom. U niektorých môže byť pokračovaním aj profesionálna kariéra v ďalšom

živote. Odpoveď na otázku, či bude SZUŠ v Klenovci životaschopná a úspešná, dá čas v podobe záujmu žiakov a ich rodičov.

Ďalšou dobrou správou je, že od nového školského roku sa do mimoškolskej činnosti zapoja aj naši dobrovoľní hasiči. Vedenie Dobrovoľného hasičského zboru obce Klenovec (DHZO) sa rozhodlo, že od septembra sa budú venovať žiakom základnej školy. Okrem zoznávania sa s hasičskou technikou sa deti naučia ako sa správať v rôznych mimoriadnych situáciách, pripravujú sa na hasičskú súťaž, naučia sa tímovej práci a zažijú veľa zaujímavých chvíľ s našimi hasičmi.

Tak veľa talentovaných, šikovných a zameraných detí prajem Súkromnej základnej umeleckej škole aj Hasičskému krúžku.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Po rokoch sa podarilo otvoriť zubnú ambulanciu

V Klenovci máme novú stomatologickú. Po šiestich rokoch sa podarilo to, čomu už takmer nikto neveril. No ja som sa nevzdávala a stále som hľadala možnosti, ako znovu otvoriť našu zubnú ambulanciu. Nájsť mladého stomatológa nie je vôbec jednoduché. Podarilo sa. Snaha sa v týchto dňoch stáva skutočnosťou a najväčšia obec v okrese Rimavská Sobota bude mať opäť stomatologickú.

Z finančných prostriedkov obce sme vyčlenili takmer 60 000 eur a zrekonštruovali staré, nevyhovujúce priestory bývalej ambulancie. Zariadenie zabezpečila pani zubárka a tak máme novú, krásnu, modernú zubnú ambulanciu. Okrem iného bude mať nová ambulancia aj röntgen. Je to naozaj úžasné, že v našej obci sa rozšírilo poskytovanie tak dôležitých zdravotníckych služieb, ktoré zlepšia a zjednodušia kvalitu života našich občanov a tí nebudú musieť pri starostlivosti o svoj chrup dochádzať do okolitých obcí a miest.

Zrekonštruované priestory pani zubárka vybavila novým a moderným zariadením – nábytkom, zubárskym kreslom a röntgenom.

Často, hlavne od nepravínkov počúvam: - „A čo robí starostka?“ Viem, že niekoľkomesačnú (občas aj niekoľkoročnú) moju prácu a prácu pracovníkov obecného úradu nevidno hneď, ale mojím cieľom sú vždy aktivity zamerané na zlepšenie každodenného života našich občanov. A v týchto dňoch sa cítim veľmi šťastná, že sa podarilo vyriešiť problém, s ktorým v súčasnosti

zápasí mnoho obcí i menších miest v rámci Slovenska. Pani zubárka doplní od júla 2020 poskytovanie zdravotníckej starostlivosti, ktorú v našej obci zabezpečuje všeobecná lekárnica pre dospelých, detská lekárnica, zubná technika, lekárnica a jeden deň v týždni aj gynekológ. Zdravie je to najdôležitejšie čo máme, ale často ho zanedbávame a málo si ho všímame. Verím, že zdravotnícke služby všetkých spomenutých lekárov budeme čo najviac využívať nielen keď sme chorí, ale aj v rámci preventívnych prehliadok, lebo keď sme zdraví, cítime sa dobre a dokážeme toho v živote oveľa viac.

Najbližšie nás čakajú úpravy v detskej ambulancii a potom aj fasády budovy zdravotného strediska a domu služieb, kde sme už vymenili staré okná a dvere za nové plastové. Mojim cieľom je, aby mali lekári, lekárnici a zdravotné sestry dobré podmienky na prácu v našej obci a aby to prispelo ku kvalitnému poskytovaniu zdravotníckych služieb pre našich obyvateľov.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Interiér zrekonštruovanej ambulancie zubnej lekárnice.

Foto: z archívu obecného úradu

Členovia DHZO Klenovec: v prvom rade zľava: Ján Sihelský, Ján Bálint, Štefan Lörinc a Martin Štefánik. V druhom rade zľava: Ján Chudíc, Milan Čajko, Peter Paľo, Peter Roman a Maroš Hruška. Na snímke chýbajú Pavel Dovala a Igor Vančík.
Foto: archív DHZO Klenovec

Dobrovoľný hasičský zbor obce Klenovec

Vždy ochotne podajú pomocnú ruku v obci i mimo nej. Dobrovoľný hasičský zbor (DHZO) Klenovec je vybavený technikou, prostriedkami, ale hlavne ochotnými dobrovoľnými členmi, ktorí vždy podajú pomocnú ruku našim občanom pri požiaroch, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach s cieľom zabezpečiť záchranu osôb, zviazať a majetku podľa svojich technických možností a odbornej kvalifikácie.

Naposledy zasahovali v piatok 12. júna pri požiari domu na Majeri, v nedeľu 14. júna pri privalovom daždi v rôznych častiach našej obce a v piatok 3. júla vo večerných hodinách pri dlhotrvajúcich dažďoch zasahovali na Ulici Majer (miestna rímska osada), kde hrozilo upchatie potoka a následné vylíatie na Ulicu 9. mája a Novú štvrť. Včasným zásahom DHZO sa podarilo odvrátiť vybreženie potoka a následným škodám na majetku občanov a obce. Spolu so zamestnancami obce ešte v ten večer pomáhali pri čistení ulíc Švermova, Kpt. Nálepku a Partizánska, kde dažďová kanalizácia nestíhala pobrať všetku vodu a došlo k vylíatiu veľkého množstva vody na uvedené ulice, kde zostali nánosy blata, štrku a skál.

Ďakujem všetkým dobrovoľníkom, ako aj zamestnancom obce, ktorí sa zúčastnili na odstraňovaní následkov po privalových dažďoch.

V posledných rokoch extrémne výkyvy počasia spôsobujú privalové dažde, snehové kalamity, padanie stromov a nemalý podiel na ich výjazdoch majú aj samotní

občania pri požiaroch vzniknutých nepozornosťou. Skutočnosť, že náš hasičský zbor sídli priamo v obci má výhodu najmä čo sa týka rýchlosti výjazdu. Ďalšou výhodou je, že dobre poznajú podmienky v intraviláne aj extraviláne našej obce.

Neraz pomáhajú nielen domácom, ale aj v susedných obciach či mestách (Hnúšťa, Tisovec, Kokava nad Rimavicou, atď.). Ich iniciatívu cítim aj pri organizovaní obecných akcií, brigád. Zabezpečujú tiež starostlivosť o techniku, ktorú treba pravidelne, po každom zásahu udržiavať.

Každá aktívna skupina musí mať schopné, akčné vedenie, inak by stagnovala a to náš DHZO Klenovec má. Som rada, že máme takýchto obetavých, schopných a zaniatených členov DHZO v našej obci, že je to aktívna, nie formálna skupina ľudí ochotných obetovať svoj voľný čas na pomoc pri ochrane občanov, ich majetku, protipožiarnej prevencii a odbornej príprave.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Detské ihrisko sme doplnili o nové prvky

Nové prvky detského ihriska sú už zakúpené niekoľko mesiacov a začiatkom júla sa nám ich podarilo osadiť na detské ihrisko na sídlisku. Detské ihrisko je uzatvorené od polovice marca 2020 a otvorili sme ho v polovici júla 2020. Už bolo cítiť nervozitu rodičov a detí pre zatvorené detské ihrisko. Aj mne je ľúto, že museli hľadať iný spôsob trávenia voľného času.

Tu sú dôvody jeho zatvorenia:

1. Opatrenia Vlády SR v rámci mimoriadnej situácie z dôvodu ochrany pred koronavírusom nás prinútili v polovici marca zavrieť všetky ihriská v obci až do odvolania.

2. Mimoriadna situácia z dôvodu koronavírusu oddialila práce spojené s osadením nových prvkov. Nakoniec dohodnuté práce firma nevykonala a tak nastúpili zamestnanci obce a urobili to formou dobrovoľníckej brigády. Všetky použité prvky detského mobiliáru sú certifikované a vyrobené v technickej a bezpečnostnej zhode s udávanými normami, z poveternostne odolávajúcich materiálov. Detské ihrisko sme doplnili o reťazovú lavicu, pružinovú hojdačku a kolotoč.

3. Pár dní si na otvorenie ešte detičky museli počkať, lebo sa čakalo na revíziu prvkov, ktorú vykoná odborne spôsobilá osoba a vydá certifikát o ich

dobrom stave z dôvodu bezpečnosti. Prevádzkovateľ detského ihriska je povinný vykonávať:

- Bežnú vizuálnu kontrolu 1x za týždeň, zameranú na čistotu areálu detského ihriska, kompletnosť a opotrebovanie prvkov ihriska a konštrukčnú pevnosť zariadení (vykonáva ju osoba poučená o spôsoboch vykonania kontroly).

- Detailnejšiu prevádzkovú kontrolu v 3-mesačných intervaloch, zameranú na funkciu a stabilitu prvkov ihriska, opotrebovanie, oplatenie, povrch ihriska, stabilitu a kompletnosť prvkov (opäť vykonáva osoba poverená prevádzkovateľom).

- Hlavnú ročnú kontrolu zameranú na revíziu celkovej úrovne bezpečnosti detského ihriska. Kontrolujú sa účinky poveternostných vplyvov a zmeny jednotlivých prvkov vyplývajúce z opráv (musí vykonávať

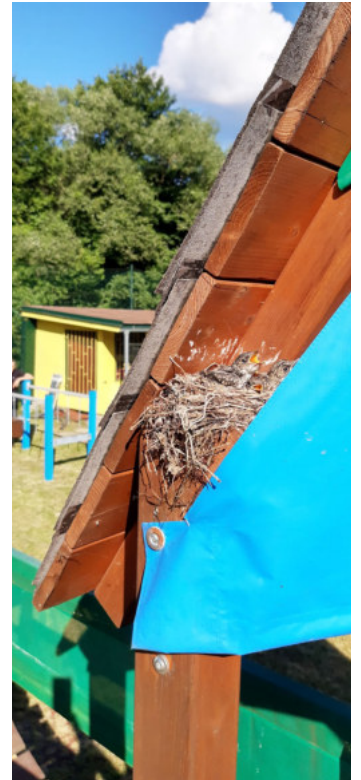
autorizovaná osoba). Takáto kontrola detského ihriska externou osobou zvyšuje náklady prevádzkovateľa, no zákon obecný úrad musí rešpektovať, hlavne ak ide o bezpečnosť detí.

4. Otvorenie ihriska oddialila aj ďalšia neočakávaná, no zaujímavá udalosť. Vtáčia samička využila klud na uzatvorenom ihrisku a pod strieškou domčeka si urobila hniezdo, zniesla vajíčka a kŕmi tam 4 vtáčatá drozda čviktavého (pravdepodobne).

Otvorením ihriska by sme túto krásnu vtáčiu rodinku vyrušili a vtáčiky by opustené zahynuli. No sú už tak veľké, že vyletia v najbližších dňoch a detské ihrisko bude opäť slúžiť našim najmenším. Ďakujem všetkým detičkám za pochopenie.

A mne už neostáva nič iné, len zaželať, aby ihrisko slúžilo deťom bez problémov až do neskorej jesene, aby sa na ňom stretávali so svojimi kamarátmi a prežili v tomto krásnom prostredí chvíle plné hier a radosti.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Zaujímavé miesto v rámci nášho detského ihriska si na svoje hniezdenie našla vtáčia rodinka drozda so svojim vtáčím potomstvom.

Rozširovanie kamerového systému

Prebehla tretia etapa rozširovania bezpečnostného kamerového systému v obci. Obecná polícia má možnosť zlepšiť dohľad nad verejným poriadkom v obci vďaka využívaniu aktuálneho prenosu a záznamu z 18 nových kamier. Ďalšie kamery pribudli na vjazdoch do obce a na kľúčových miestach na uliciach 1. mája, Nová štvrť, Kpt. Nálepku a Švermova. Veríme, že nové kamery prispievajú k ďalšiemu zvýšeniu bezpečnosti občanov, keďže záznamy z kamerového systému sa už osvedčili pri odhaľovaní a vyšetrovaní viacerých priestupkov a trestných činov zo strany Obcej polície Klenovec a Policajného zboru Slovenskej republiky. Zároveň chceme ubezpečiť obyvateľov, že kamerový systém je využívaný výlučne zákonne stanoveným spôsobom a prevádzkovateľ dôsledne dozerá, aby právo občanov na súkromie nebolo dotknuté.

- mp -

Na našom detskom ihrisku pribudli nové prvky.

Foto: z archívu obecného úradu

Je tu koniec „koronového“ školského roka ...

Mimoriadny školský rok skončil a niektorí z nás sa možno otáčajú späť a stále rozmýšľajú, čo sa to stalo. Je to za nami??.. Nie je to za nami??... Asi väčšina z nás nechce, aby sa ten čas od marca vrátil. „Korona“, ako voláme toto obdobie, zavrela 16. marca školy na Slovensku. Čas plynie nesukutočne rýchlo a situácia sa upravila. 1. júna sme mohli školy opäť otvoriť a žiaci sa mohli vrátiť.

Pre deti to bolo, žiaľ, dobrovoľné, čo sa odrazilo na dochádzke. Veď kto už by išiel dobrovoľne do školy? Najmä starší žiaci boli radi, že sú doma, že nemajú povinnosti (aj keď mali), že nemusia v podstate nič robiť, ráno vstávať, dodržiavať pravidlá. No nielen dobrovoľnosť bola problém. Opatrenia, ktoré museli školy dodržiavať a rešpektovať, spôsobili, že aj mladší žiaci, ktorí naozaj chceli ísť do školy, ostali doma. Mnohí rodičia našich žiakov mali problém ráno vstať a ísť s dieťaťom do školy, o vyzdvihnutí dieťaťa zo školy ani nehovorím. Aj keď o vzdelávanie žiakov u nás v škole prejavilo na začiatku záujem asi 50 % rodičov a žiakov, 1. júna nastúpilo do školy asi 20 %. No postupne počet žiakov klesal a posledný týždeň už prišlo do školy pár žiakov, dali sa spočítať na jednej ruke.

A tak sa väčšina žiakov aj v mesiaci jún naďalej vzdelávala dištančnou formou. Učiteľky pripravovali úlohy, pracovné listy, ktoré sme im raz do týždňa distribuovali a zároveň sme zbierali vypracované úlohy z predchádzajúceho týždňa. No aj tých urobených úloh bolo čím ďalej tým menej. Niektorí žiaci aj rodičia si zaslúžia pochvalu za snahu a taktiež za príkladnú komunikáciu s vyučujúcimi, ako aj s vychovávateľkami. No niektorí nemali žiadnu snahu a chuť vzdelávať sa doma.

Situácii sme prispôbili aj hodnotenie výchovno-vzdelávacieho procesu na konci školského roka. Vo variante A sme nehodnotili výchovné predmety, ako je etická, informatická, výtvarná, hudobná, telesná a športová výchova, taktiež pracovné vyučovanie a príprava pre život. Vo variante B a C, kde sú deti s ťažšími postihmi, sme nehodnotili žiadny predmet. Na vysvedčení dostali žiaci známku

„absolvoval“.

Nastal 30. jún – deň, kedy si žiaci prišli prevziať vysvedčenia (a prišlo ich veru dost), deň, kedy končil nielen tento netradičný školský rok, ale pre niektorých končila aj etapa detských školských rokov. Pre našich končiacich žiakov je to deň, keď sa lúčia so školou, v ktorej sa naučili čítať, písať, so školou, ktorá im bola desať rokov akoby druhým domovom, so školou, ktorá niektorým tak prirástla k srdcu, že ju boli pozrieť i počas dištančného vzdelávania. Tie roky preleteli ako voda. Nedajú sa zastaviť ani vrátiť späť. Vrátiť sa k nim možno len v pekných spomienkach a tých si z našej školy odnášajú neúrekom.

Prišiel čas rozlúčiť sa a poďakovať. Čas vyletieť z hniezda a zamávať na rozlúčku. Milí naši absolventi a nielen naši, všetci tí, ktorí odchádzajú do iných škôl, do ďalšieho života. Vám želáme len mnoho úspechov, spokojnosti a úsmevu na tvári. Nech sa vám v ďalšom štúdiu darí. Nakoniec sa chceme veľmi pekne poďakovať celému kolektívu našej školy za to, ako super zvládli vyučovanie na diaľku, za hľadanie rôznych spôsobov komunikácie so žiakmi aj rodičmi, za kreativitu a snahu, ktorú vynaložili počas „korony“. Stav, ktorý nastal, akceptujeme, no ako si poradíme s výpadkom vyučovania v septembri, ťažko povedať. Bude to nesmierne náročné, a to nielen u nás, ale asi na všetkých školách. Preto teraz dajme si oddych, sú tu letné prázdniny, nastal čas dovoleniek, ktoré tiež budú u mnohých iné ako zvyčajne. Načerpajme všetci nové sily a hlavne entuziazmus do ďalšieho školského roka. Prajeme všetkým žiakom i kolegom krásne, slnečné a odychové prázdniny.

Janka Pohorelská
riaditeľka ŠZŠ Klenovec

V závere atypického školského roka 2019-2020 si žiaci miestnej špeciálnej základnej školy na pamiatku urobili spoločné fotografie so svojimi pedagógmi.

Netradičný koniec školského roka

V utorok 30. júna sa zatvorila školská brána Základnej školy s materskou školou Vladimíra Mináča. Aký bol koniec tohto školského roka?

Mimoriadna situácia, učenie na diaľku, prázdne triedy, nakoniec otvorenie školy pre dobrovoľné vyučovanie. Bolo veľa otvorených otázok : ako ukončíme školský rok v škole, na diaľku, stretneme sa ešte so žiakmi ? Ako budeme hodnotiť ? Známkami, slovne? S tým všetkým sme sa museli popasovať. Prípravy sa striedali s obavamami. Žiaci aj učitelia si našli svoj systém, práca sa pri dištančnom vzdelávaní darila niektorým viac, iným menej. Niektorí sa spoľahli, že nikto nemôže prepadať, tak si trochu aj oddýchli. Potom prišlo dobrovoľné vyučovanie v škole.

Od 1. júna sa otvorili školské brány pre žiakov 1. až 5. ročníka. Dobrovoľne. Pre tých, ktorí mali odvahu i chuť. Do dobrovoľného vyučovania sa zapojilo 70 zo 135 žiakov 1. až 5. ročníka, čo je takmer 52%. Ostatní pokračovali v dištančnom vzdelávaní. Do školského klubu nastúpilo 39 detí. Pred nástupom bolo potrebné pripraviť všetky podmienky po stránke dezinfekcie a hygieny – dezinfikovať priestory školy, zabezpečiť meranie teploty, rúška pre zamestnancov, niekedy aj pre žiakov. Stravovanie v školskej jedálni tiež malo iné pravidlá. Deti sedeli pri stoloch a učiteľia sa na chvíľu zahráli na čašníkov, roznášali stravu aj príbory – len

nebolo treba inkasovať. Aj učiteľov bolo treba zabezpečiť, viacerí patria do niektorej z rizikových skupín a nenastúpili na pracovisko. Ale podarilo sa.

Dnes už môžeme povedať, zvládli sme to. Vyučovanie prebiehalo podľa stanovených pravidiel. Žiaci boli disciplinovaní, rodičia pochopili vážnosť situácie, aj my sme sa snažili byť ústretoví. V škole sme učivo opakovali, precvičovali naučené, ale aj sa rozprávali o tom, čo nám COVID-19 vzal, čo naopak dal. Žiakom vzal možnosť učiť sa v škole so svojimi spolužiakmi, ale naopak pridal čas, ktorý strávili v kruhu svojej rodiny s rodičmi, súrodencami. Žiaci pracovali na projektoch, tí najmenší cvičili písanie písmen, čítanie. Ukázalo sa, že učenie doma nie je také jednoduché, ako sa na prvý pohľad zdá, že treba oveľa viac precvičovať, trénovať, opakovať.

Starší žiaci u nás do školy nenastúpili. Naďalej si plnili úlohy dištančného vzdelávania. Do školy prišli odovzdať učebnice, prípadne vypracované domáce úlohy. Každý zo žiakov sa snažil splniť požadovanú časť zadaných úloh podľa svojich možností a schopností. Iba niektorých bolo treba trochu ponaháňať. No a nakoniec prišlo hodnotenie žiakov. Koncoročné

vysvedčenie sme vyplnili slovným hodnotením žiackych výkonov. Učitelia sa trochu potrápili, aby do pár jednoduchých viet vtlesnili hodnotenie polročnej práce žiakov. Tie slovné hodnotenia teraz tak trochu patria aj rodičom, ktorí boli „učiteľmi“ doma. Hlavne tí mladší žiaci ich určite potrebovali. Sami by to všetko učenie nezvládli. V hodnotení si učitelia a rodičia vymenili vzájomné poďakovania. Tie pekné slová od rodičov nás hrejú pri srdci.

Záver roka bol bez tradičnej rozlúčky s deviatakmi, bez kreslenia na tabuliach a odkazov pre mladších spolužiakov. Pochvalou riaditeľky školy sme ocenili športové výkony našich žiakov Borisa Cibulu a Samuela Fodora. Rozdali sme

vysvedčenia a zatvorili školské dvere. Zostal nám kus nevykonanej práce, neprebraté učivo, ktoré sa presúva do nasledujúceho ročníka, do budúceho školského roka. Až potom budeme pokračovať v novom učive. Budeme musieť intenzívnejšie opakovať, precvičovať učivo aj vysvetliť to, čo sme nestihli, alebo sa nedalo. Teraz si ale doprajme trochu oddychu, načerpajme nové sily, aby sme sa v septembri mohli pustiť do práce s plným nasadením. Dúfam, že všetko bude tak, ako má byť a v septembri sa školské brány otvoria pre všetkých – žiakov aj učiteľov.

Ľubomíra Vančíková
riaditeľka ZŠ s MŠ
V.Mináča Klenovec

Výtvarná súťaž Vladimíra Mináča

V zložitom období učenia sa „na diaľku“ sa konal 2.ročník výtvarnej súťaže v Základnej škole s MŠ Vladimíra Mináča. Účastníci súťaže vytvorili veľmi pekné práce. Nechýbala nápaditosť, kreativita, precízne spracovanie. Súťaž nebola vyhodnotená, pretože výpovedná hodnota nasnímaných prác sa nedá porovnávať s originálmi. I tak si však všetci účastníci súťaže zaslúžia absolútum. Ukážky niektorých prác:

Lukáš Pavlík

Lucia Brndiarová

SÚKROMNÁ ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA
KLENOVEC

ZÁPIS

NA ŠKOLSKÝ ROK 2020/2021

**JEDINEČNÁ PRÍLEŽITOSŤ:
UMELECKÉ VZDELÁVANIE PRIAMO
VO VAŠEJ ZŠ**

HUDOBNÝ ODBOR: OD 6 ROKOV
KLAVÍR, FLAUTA, GITARA

TANEČNÝ ODBOR: OD 6 ROKOV

VÝTVARNÝ ODBOR: OD 6 ROKOV

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR: OD 6 ROKOV

PRIHLÁŠKY SI MÔŽETE VYZDVIHNUŤ:
V ZŠ V. MINÁČA KLENOVEC

INFO: +421 948 280 109
makato61@gmail.com

Uvedenie CD Z klenovskej truhlice

Dňa 26.6.2020 sa v podvečer v Klenovci v kultúrnom dome uskutočnilo podujatie uvedenie CD Z KLENOVSKEJ TRUHLICI, ktoré zorganizovalo občianske združenie RODON KLENOVEC a obec Klenovec.

Účinkovali: DIEVČENSKÁ SPEVÁCKA SKUPINA DFS MLADOSŤ Z KLENOVCA A SÓLISTKY ANDREJKA RAPČANOVÁ, LUCKA JAKABŠICOVÁ, MIRIAM LÁSKOVÁ, ALŽBETKA VÁRADIOVÁ, ŽENSKÁ A MUŽSKÁ SPEVÁCKA SKUPINA, ĽUDOVÁ HUDBA FOLKLÓRNEHO SÚBORU VEPOR, HELIGONKÁRI ĽUBOMÍR ZVARA, JÁN KOŽIAK, MARTIN KOŽIAK, KRISTIÁN POCKLAN, SÓLISTKY LUCIA A STANISLAVA ZVAROVÉ.

Ak máte záujem o CD ľudových piesní Z klenovskej

truhlice v podaní spevákov a muzikantov z DFS Mladost' a FS VEPOR z Klenovca, tak si ho môžete objednať v Kultúrnom dome v Klenovci alebo na e-mail: zvarova3@post.sk, ozrodon@pmxmail.sk, ako aj na t. č.: 0904 875 369, 0904 875 368.

Cena CD je 6 eur, v prípade poštovného + poštovné.

Ďakujeme za Vašu priazeň a veríme, že vás ľudové piesne z nášho CD potešia a aj v tomto letnom období si ich spolu s nami môžete zaspievať.

- jz -

Slávnostné uvedenia „cédéčka“ Z klenovskej truhlice do reálneho života zorganizovalo občianske združenie Rodon Klenovec, ktoré je aj vydavateľom CD.

CD Z klenovskej truhlice

Občianske združenie RODON Klenovec nezaháľala ani v čase pandémie. Naplňa svoje ciele, ktoré si stanovilo pred 20 rokmi. Jedným z cieľov je starostlivosť o ochranu a udržiavanie kultúrnych pamiatok a ľudových tradícií v obci, ako aj vytváranie podmienok pre aktívne využitie voľného času detí a mládeže a ich ochrana pred negatívnymi vplyvmi.

Našími členmi sú aj členovia Folklórneho súboru Vepor a Detského folklórneho súboru Mladost' z Klenovca. V spolupráci s Miestnym kultúrnym strediskom v obci Klenovec sme sa ešte v roku 2019 rozhodli pripraviť projekt na dokumentáciu ľudových piesní z obce Klenovec, ktoré počas svojej dlhoročnej činnosti zozbierali Stanislava a Jaroslav Zvarovci.

Projekt pod názvom Z KLENOVSKEJ TRUHLICI realizujeme vďaka podpore Miestnej akčnej skupiny MALOHONT v rámci grantového programu Región občanom – občania regiónu a 2% dane o. z. RODON Klenovec. Aktivita projektu zahŕňala: prípravu interpretov a výber piesňového a hudobného materiálu, naštudovanie hudobného a speváckeho materiálu s interpretmi, spracovanie informačnej brožúrky CD. Finančné prostriedky boli použité na nahrávanie,

výrobu a mastering CD.

Nahrávanie CD Z KLENOVSKEJ TRUHLICI sme zrealizovali počas dvoch dní v kultúrnom dome v Klenovci práve v čase, keď sme sa dozvedeli o prvých prípadoch koronavírusu 5. – 6. marca 2020. Naše nahrávanie bolo ohrozené, tak sme nemohli venovať toľko času jednotlivým skladbám ako by sme chceli.

Občianske združenie RODON Klenovec vám vďaka projektu Z KLENOVSKEJ TRUHLICI prináša ľudové piesne z obce Klenovec, z Kadluby a Nového Klenovca. Chceme tak vzdať úctu našim predkom, ľuďom, ktorí nám tieto vzácne poklady odovzdali. Prostredníctvom spevákov a muzikantov z Detského folklórneho súboru Mladost' a Folklórneho súboru Vepor z Klenovca ich prinášame ďalším záujemcom o ľudovú pieseň. Otvorili sme pre vás našu truhlicu ako dar a spomienku na vzácných ľuďoch, našich informátorov: Annu Mlkvikovú, Máriu Brndiarovú, Michala Jakuba, Jána Bálinta, Pavla Pavlove, Pavla Zvaru, Zuzanu Medvedovú, Kristínu Bálintovú, Martina Kožiaka st., Pavla Kochana, Jána Vrbínského, Michala Hrušku a členov Folklórnej skupiny Ša-

java z Kráľa, potomkov Novoklenovčanov.

Súčasťou CD sú spísané texty piesní v nárečí, aby sa zachovalo a nezabudlo. Nie všetko sa podarilo nahráť v správnom nárečí a tak sa piesne budú môcť zachovať podľa zápisu. Nárečia už nie sú prirodzenou súčasťou dnešnej generácie a preto nie všetko je v nahrávke zdokumentované v súlade so zápisom textov. Čas hral proti nám a preto sme vďační, že sa nám podarilo v posledných dňoch pred pandemiou nahrávky zrealizovať. Ďakujeme za trpezlivosť zvukárovi Petrovi Gazarekovi, ktorý nám 12. mája 2020 CD osobne doručil.

Za spoluprácu ďakujeme Obci Klenovec. Za podporu projektu ďakujeme Miestnej akčnej skupine Malohont. Veríme, že piesne z nášho nového CD vám budeme môcť prezentovať aj na verejnom koncerte v tomto roku.

Na projekte spolupracovali dobrovoľníci: príprava a dramaturgia Stanislava, Lucia a Jaroslav Zvarovci, speváci FS Vepor, DFS Mladost'. Záznam, mixáž, master, zvuková réžia: AGENT Média s.r.o., Peter Gazarek, grafický návrh: Mgr. Art. Marian Kováč.

Na obálke sa nachádza pôvodná KLENOVSKÁ TRUHLICA z roku 1839.

Vydalo Občianske združenie RODON Klenovec.

KOKAVŠÁNKY V TKANOM ŠATE a KYJATICKÉ HRAČKY

Autorská výstava

KOKAVŠÁNKY V TKANOM ŠATE – Ľubomíra Žilková
KYJATICKÉ HRAČKY – Ladislav Hedvigi

Gemersko - malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote a Obec Klenovec zorganizovali výstavu dňa 26. júna 2020 v kultúrnom dome v Klenovci. Pripravovanou výstavou dávame uznanie výnimočným ľuďom, ktorí za svoju životnú filozofiu prijali potrebu ďalej udržiavať, zveľaďovať, chrániť a pestovať to, čo nám ako klenot zanechali naši otcovia a dedovia – lásku k tradíciám. V prípade vystavujúcich autorov je to aj zručnosť a určitá dávka „tvrdohlavosti“, vďaka ktorej to nevzdávajú.

Ľubomíra Žilková žije a tvorí v Kokave nad Rimavicou. Tkanie sa aktívne venuje od roku 2001. Zameriava sa na osvojenie zaničujúcich regionálnych tkáčskych technik regiónu Gemer – Malohont a revitalizáciu tradičného tkáčstva. Postupnosťou výroby reflektuje tradičné celostné poňatie tkáčstva, t.j. od pestovania, ručného spracovania ľanu priadneho, cez predtkáčske techniky v tkaní až po činnosti súvisiace priamo s tkaním. Charakteristické je pre ňu tkanie na tradičných pôvodných krosnách, využívajúc tradičný materiál ručne pradený ľan a v tkaní využíva staré pôvodné vzory.

„Na remeslo som musela dozrieť“ tvrdí Ľubomíra Žilková, vyštudovaná andragogička, pokračovateľka rodinnej tradície tkania. Spolupracuje pri výuke tkáčstva a príprave workshopov pre mladú generáciu. Od roku 2012 vystavuje svoje dielo na Slovensku a v zahraničí prostredníctvom výstavy „Od ľanu po plátno“ (Kokava nad Rimavicou, Dni majstrov ULUV Bratislava, Rožňava, Žiar nad Hronom, Brezno, Berettyóújfalú - Maďarsko). Prednáša o ručnom spracovaní ľanu, tkaní a význame rodinnej tradície k jeho uchovávaniu (Medzinárodná konferencia o paličkovej čipke v Rožňave 2016, Medzinárodné tkáčske sympóziu v Košiciach 2016). Publikovala samostatnú kapitolu Ručné spracovanie ľanu a spolu s p. Danglovou kapitolu Remeslá, výtvarná kreativita a zručnosti vo vlastivednej monografii Kokava nad Rimavicou (2018) a kapitolu Tkanie – minulosť, súčasnosť a budúcnosť v zborníku z Medzinárodného tkáčskeho sympózia (2016). Jej kolekcie výrobkov na celoslovenskej súťažnej výstave neprofesionálnej textilnej tvorby v rokoch 2015 a 2017 v

com v ULUV Bratislava.

Ladislav Hedvigi žije a tvorí v Rimavských Zalužanoch. Výrobou kyjatických hračiek sa zaoberá od roku 2012. Vzory hračiek a výzdoby získal od majstra ľudovej umeleckej výroby Jána Rudolfa Stehlíka, ktorý bol posledným výrobcom hračiek v regióne. Cenné rady mu poskytol aj majster ľudovej umeleckej výroby Anton Oboňa. Na základe týchto poznatkov si vytvoril vlastné postupy tak, aby zachoval pôvodný charakter hračiek.

V roku 2016 sa zúčastnil medzi-

národnej súťaže v Poľsku, kde získal cenu v kategórii tradičná hračka. V tomto roku nadviazal spoluprácu aj s ULUV-om. Zručnosť, pracovitosť a rôznorodosť tohto krásneho remesla pravidelne prezentuje na podujatiach ULUV-u (Dni majstrov), na regionálnych podujatiach GMFS Klenovská rontouka, Dedina oživa, Remeslo má zlaté dno. Ukážky výroby realizoval aj v spolupráci s Gemersko-malohontským múzeom v Rimavskej Sobote pri príležitosti podujatia Noc múzeí. - jz -

Kremnici získali 1.miesto v skupine Úžitkové predmety- Tkané ľanové doplnky. Je registrovaným výrob-

Kyjatické hračky Ladislava Hedvigiho z Rimavských Zalužian.

Ukážka z tvorby tkáčky Ľubomíry Žilkovej zo susednej obce Kokava nad Rimavicou.

Ked' voda zahrozí

Ešte v polovici apríla na Slovensku silno rezonovala téma pôdneho sucha. Mali sme za sebou jednu z najsuchších jari od začiatku vedenia systematických meteorologických záznamov a poľnohospodári bili na poplach pred hrozbou neúrody. Situácia sa potom rýchlo otočila. Zaúradoval zákon priemeru a po výnimočne suchej jari záznamy zrážkometerov vystúpili ku maximám. Predovšetkým jún bol z hľadiska zrážok na väčšine meteorologických staníc výrazne nadpriemerný. Čo je horšie, zrážky väčšinou neprichádzali postupne, vo forme trvalého dažďa. Často mali podobu silných príválových búrok, ktoré dokážu byť ničivé. Potvrdilo sa, že si musíme zvykať na klimatické extrémny.

Hoci nie je v našich silách tieto prírodné sily úplne skrotiť, jestvujú spôsoby, ktorými môžeme vytvoriť predpoklady pre zmenšenie následných škôd. Obec v predchádzajúcich rokoch realizovala viaceré opatrenia na predchádzanie povodniam a zníženie ohrozenia majetku a zdravia občanov (napr. úpravy koryta potoka Klenovčok, Partizánska a Kpt. Nálepku, rekonštrukcia rigolov na uliciach SNP a 9. mája, sanácia havarijnej situácie kanalizácie napr. na Jánošíkovej a Partizánskej ulici, priebežná údržba a čistenie potôčkov a jarkov atď.), ale chceli by sme pripomenúť, že aj bežný občan tu môže prispieť svojim dielom.

Takýto občiansky príspevok môže mať rôzny rozsah a podobu; od dodržiavania všeobecných zákoných princípov pri celkovom nakladaní so zrážkovou vodou až po malé skutky občianskej zodpoved-

nosti, ktoré počas príválovej prietruže dokážu znamenať veľký rozdiel. V prvom rade treba pamätať, že riešenie nakladania s dažďovou vodou je povinnosťou vlastníka nehnuteľnosti. Je zásadou, že v priebehu času by nemalo dochádzať k výrazným zmenám odtoku povrchovej vody z pozemky. A keďže vo väčšine našich záhrad nepramení potok, ani počas búrk by sa od nás nemala valiť riava dažďovej vody na susedné súkromné alebo verejné pozemky, a to vrátane verejných komunikácií (napr. je preto výslovne nevhodné smerovať zvod odkvapového systému priamo na chodník).

Vo všeobecnosti teda platí, že majiteľ je aj počas búrok povinný zabezpečiť buď vsiaknutie dažďovej vody do podlažia na svojom pozemku, alebo jej zadržanie iným spôsobom – napríklad v zbernej nádrži, čo mu ju neskôr umožní použiť na úžitkové účely. V prípade nemožnosti zabezpečiť zadržanie

vody alebo jej vsiaknutie do podlažia by mal zabezpečiť odvedenie a zneškodnenie odpadnej vody v spolupráci s prevádzkovateľom dažďovej (resp. spoločnej splaškovo-dažďovej) kanalizácie. V tomto prípade sa, pochopiteľne, jedná o spoplatnenú zmluvnú službu.

Samozrejme, aj tu vidno, že dnešný zákonodarcu má pri tvorbe legislatívy pred očami skôr svet, v ktorom by sme chceli žiť, ako svet, v ktorom naozaj žijeme. Zadržanie silných príválových dažďov často nie je možné ani na pozemkoch, na ktorých nedošlo k nežiaducim úpravám znižujúcim ich hydrotentnú kapacitu. Veď povodňové situácie sa z času na čas objavujú aj v krajine nedotknutej ľudskou činnosťou. Mali by sme byť preto tolerantní, ak sa literu zákona nedarí vždy splniť na sto percent, ale nesmieme zabúdať ani na možnú zodpovednosť majiteľa pozemkov v prípade, ak unikajúca povrchová voda neskôr spôsobí škody.

Ale starostlivosťou o vodu na vlastnom pozemku sa možnosti občana pri predchádzaní škôdám nevyčerpávajú. Odvedenie a zneškodnenie zrážkovej vody z nevsiakavých verejných plôch je síce už povinnosťou obce, ale práve táto voda z ciest a chodníkov dokáže pred odvedením narobiť ešte mnoho škody, ak priekopy, rigoly a kanalizačné vpuste nefungujú, ako majú.

Občania v rodinných domoch by preto mali dbať, aby prechody a vjazdy na svoj pozemok budovali a udržiavali takým spôsobom,

ktorý nefunkčne rigoly a neznižuje výrazne ich priepustnosť (napr. uložením rúry s príliš malým priemerom, zanedbávaním pravidelného odstraňovania uložených nánosov, ktoré znižujú jej svetlý prierez a pod.). Obec je spravidla ochotná s majiteľmi domov v týchto prípadoch spolupracovať, ale aj občan si musí uvedomovať svoj diel zodpovednosti.

Veľký vplyv na účinnosť systému na zvädzanie vody do kanalizačného systému má aj jeho udržiavanie v čistote od odpadu umelého aj prírodného pôvodu. Nebolo to tak dávno, keď si väčšina občanov považovala vykonávanie takejto drobnej údržby jarkov pri svojom dome za mravnú povinnosť. Dnes je takýto prístup už zriedkavejší, ale o to cennejší. Hlavne preto, že obec je aj kvôli poklesu počtu aktívnych pracovníkov schopná nasadiť na tieto úlohy čoraz menšie množstvo pracovných síl.

Napokon netreba zabúdať ani na drobné opatrenia, ktoré môžu mať veľký význam počas samotnej búrk. Aj fungujúce a dobre udržiavané rigoly príliš nepomôžu, ak dôjde k upchatiu kanalizačných vpustí. A aj pomerne malé množstvo splaveného odpadu ich dokáže niekedy celkom znefunkčniť a spôsobiť nebezpečné sústredenie povrchovej vody v nižšie položených častiach obce, ak sa nenájde obyvateľ ochotný vyjsť do dažďa a vpustiť uvoľniť. Všetkým takýmto zodpovedným občanom, ochotným aj bez nároku na odmenu vynaložiť úsilie pri starostlivosti o spoločné dobro, patrí vďaka. Kiež by sa vždy našlo dosť ľudí ochotných napodobniť ich príklad!

Michal Piš

Vodný živel v piatok 3. júla otestoval obetavosť a spolupatričnosť obyvateľov obce a tiež pohotovosť miestnych dobrovoľných hasičov.

V piatok 3. júla 2020 vo večerných hodinách pri dlhotrvajúcich dažďoch zasahovali Dobrovoľní hasiči obce ako aj zamestnanci obce na Ulici Majer (miestna rómska osada) kde hrozilo upchatie potoka a následné vyliatie na Ulice 9. mája a Nová štvrť. Včasným zásahom sa nám podarilo odvrátiť vybreženie potoka. Ďalej čistili Ulice Švermova, Kpt. Nálepku a Partizánska kde dažďová kanalizácia nestíhala pobrať všetku vodu a došlo k vyliatiu na uvedené ulice.